Ч. 131. Недїля 26 (13 червня) 1904. Рік XIV.

Виходить у Львові що дня (крім недїль і гр. кат. сьвят) о 5-ій годинї по полудни.

Редакция і Адмінїстрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(Др. Маттуш о політичних партиях. — Король Едвард в Кіль. — Мілїони Картузів. — З Балкану. — Росийско-японьска війна).

Важні слова висказує др. Кароль Маттуш в чеськім місячнику „Osvěta“; він каже: Не розходить ся о то, щоби з заложеними руками чекати, аж зверхність зволить сповнити свій обовязок; противно треба в дорозі правильної парляментарної акциї і з можливим прискоренєм старати ся о осягненє всего того, чого потреба нашому народови. Лиш тота політична і національна партия сповняє в повій мірі свою задачу, котра уміє виробити собі безпосередний вплив на управу державн. Партия обструкцийна вже згори позбавляє себе того впливу. Др. Маттуш говорить відтак про чеські відносини і каже: Теперішні відносини пригадують живо часи нашого пасивного опору проти Ради державної і сойму. Застоя в парляментарній діяльности впливає прикро також і на ті ґрупи, що нам не ворожі та й на ті, з котрими хочемо удержати політичну дружбу. Ческа обструкция робить шкоду тим, котрих позисканє ставили собі за нашу першу ціль. Зміну в тактиці не можна уважати за капітуляцию, котру спонукує брак відваги, — тим ще нічого не тратить ся в цілий національної політики, хочемо лиш осягнути то само на иншій правильній дорозї. Як ческа, так і австрийска політика дійшли до мертвої точки. Увільнити їх з неї і вндобути ся на дорогу, яка повела би наш нарід і державу до нових успіхів, се в теперішнім часї найважнійша задача, котра, що правда, вимагає великої моральної сили від всіх тих чинників, що покликані до того. Була би то однако велика похибка, коли би хтось припускав, що вистане зміна тактичного поступованя, щоби поправити становище ческого народу в краю і державі; до того треба основних реформ таки у себе дома, передовсім поправи відносин ческих партий до себе і ще не одного иншого.

Король Едвард гостить від вчера в Кіль у німецкого цїсаря. Хоч межи анґлійским королем а німецким цїсарем есть близька звязь родинна, то все-таки не можна припускати, щоби лиш чисто самі відносини родинні звели обох монархів разом. Гостина ся має безперечно і велике значінє політичне, хоч без сумнїву що в першій лїнії для Анґлії а відтак може й для Німеччини. Король Едвард, від коли засів на престолї, не перестає трудити ся на поли політичнім; він мов той політичний „комі-вояжер“ їздить по Европі і зробив вже не один добрий інтерес для Анґлії. Який інтерес задумав він зробити в Кіль, годі знати, але здає ся, що там майже без сумніву буде вести ся торг про Тибет і відносини на далекім всходї.

В справі мілїонів Картузів веде ся дальше слїдство. Показує ся, що хтось в імени Картузів хотів підкупити також і якихсь чотирох послів. Розповідають, що тим посередником був якийсь Лепер, директор збанкротованого банку, котрий з грішми утік за границю. При ревізиї в его помешканю забрано богато паперів, котрі мають бути важні для комісиї. Комісия завізвала також ґенерального ігумена Картузів о. Рея, щоби в слїдуючий второк явив ся до переслуханя. Предсїдатель комісиї долучив до завізваня ще й зелїзний лист для о. Рея. Консервативні ґазети взивають о. Рея, щоби конче явив ся, бо скоро Картузи будуть і дальше мовчати, то лиш причинять ся до збільшеня слави Комба.

На Балкані, іменно же у відносинах межи Сербією, Чорногорою а Болгарием лагодять ся очевидно якісь важні зміни і длятого певно не без причини білградска „Самоуправа“ (орґан правительственний) висказує у вступній статії з 23 с. м., що тепер прийшла вже пора на утворенє балканьского союза. Що між згаданими

17)

Японія і Японцї.

(Після дра Коха, Майшке-Сміта, Ґірна і др. зладив — К. Вербин).

(Дальше).

То, що каже Ґірн о японьскім усьміху, потверджують також і иньші писателі. Мунцінґер н. пр. каже: Японця вяже форма а етикета держить его мов кліщами. Він уміє запанувати над собою, що при его санґвінічнім темпераменті не так легко. Він не показує по собі того, що в нім діє ся — звичай і приличність заказують ему то показувати. Длятого робить він враженє чоловіка холодного і без чутя. Коли мій слуга прийшов сказати, що ему матір померла, увійшов до моеї комнати з веселим і усьміхненим лицем і просив о два дні відпустки на похорон. При таких нагодах роблять они так, як би то їх зовсім нічого не обходило; але що їм поправді не до сьміху, то річ певна, бо я видів таких, що з усьміхом на лици розповідали мені про смерть свояків а мимо того рісні сльози спливали їм з очий.

А все-таки то здаєсь бути певною річию, що чувства Японців не суть так глубокі як наші і що у них нема такого чувствового житя як у нас. Замість того правдивого чувства, що яко невичерпане жерело жиє завсігди в глубині серця, проявляють ся у них і то на диво не рідко, хвилеві вибухи чувства, котрі борзо приходять і борзо проминають. Тоті вибухи то не так правдиве чувство як радше карикатури чувства, сентиментальні напади. Они по цілій своїй натурі то острі недуги та ще й дуже небезпечні, бо часто кінчать ся сумно — смертию. Мунцінґер нагадує тут деякі случаї з часу хіньско-японьскої війни, коли то молоді люди відбирали собі житє длятого, що не могли іти на війну. То само було й в початках теперішної війни. Якийсь молодий студент, длятого, що ему сказали, що він нездібний до військової служби, так тим загриз ся, що кинув ся до кратеру якогось вулькана, другий з тої самої причини кинув ся із скали і забив ся, а якийсь зробив собі „гаракірі“ — розпоров собі черево.

Самоубийство то також характеристика японьского житя. Самоубийники бувають всюди, але ледви чи де в так великім числі як в Японії. Після статистичних виказів було в Японії в 1897 році 7658 самоубийств а в 1901 р. вже аж 8582. Японія сама яко головний край має кругло 43 мілїонів жителів, отже на кождих 100.000 припадає по 20 самоубийників. Лиш в немногих розмірно случаях причиною самоубийства буває божевільність. Найчастїйшими причинами самоубийства бувають голод і любов.

Найчастїйші бувають самоубийства з любови і то звичайно, майже правильно обоє залюблені відбирають собі житє. В Японії о супружестві рішають родичі, діти не мають тут слова; нехай же двоє молодих залюблять ся а родичі противні їх подружу, то й зараз виходить з того подвійне самоубийство — „шінджу“, кажуть Японці, котрі на подвійне самоубийство з любови мають навіть окреме слово. Молоді звичайно топлять ся. Найчастїйше буває так, що залюблені звязують ся разом мотузом і скачуть у воду. Але европейска культура вже й під тим взглядом зачинає заводити „нову моду“; замість топити ся залюблена пара або троїть ся хльороформом, або кидає ся під їдучий поїзд зелїзниці. Японьські дівчата кажуть і вірять в то, що залюблені, котрі собі спільно смерть зроблять, будуть на тамтім сьвіті на віки жити з собою. Але то „шінджу“ буває иноді з менше ідеальних причин. Коли милий наробить богато довгів і не може їх заплатити, а в наслідок того і не має надії одружити ся з тою, котру полюбив, то обоє роблять тоді спільно собі смерть; він в той спосіб позбуває ся вірителів, що не дають ему спокою а до того ще й сполучає ся на віки з предметом свого серця.

Дальшою причиною самоубийств в Японії буває пересадний патріотизм і фальшиве поняте чести. Самоубийства з патріотизму ширять ся мов би яка пошесть в часах загального заворушеня, як то буває підчас війни, от хоч би й тепер. Дуже характеристичний примір самоубийства з патріотизму подає Мунцінґер. В 1891 р напав був якийсь японьский поліцийан, що належав до т. зв. „соші“, фанатиків політичних, готових кождої хвилї до убийства, в їх понятю важного в інтересі народу, на тодішного наслїдника престола а теперішного царя Николая і зранив его. Коли розійшла ся вість о тім по краю, наробила не мало суму і страху, бо раз то був гість а відтак і наслїдник престола могучої держави

трома державами настало вже якесь зближене, се річ певна а тепер оно ще лиш поглубляє ся. По гостині болгарских студентів в Сербії і по стрічах короля Петра з кн. Фердинандом прийшла черга на Чорногору. Під конець сего місяця вибирає ся із Сербії яких 50 студентів разом з кількома сербскими ученими і літератами в дорогу по цілій Чорногорі. Чорногорска ґазета урядова висказує радість Чорногорців із сеї гостини і витає вже одноплемінників сердечно.

З поля війни надходять вісти лиш скупо і з них показує ся, що японьскі армії хоч поволи але заєдно посувають ся наперед в сторони як Каічу і Гайчен та мабуть вже получили ся з собою. Ґен. Сахаров доносить під датою 23 с. м.: Дня 22 с. м. розтягнули ся неприятельскі відділи на 6 кільометрів від Сюнчичин, від побережа в гору через Санбанці, Дансін, Люцятун, Суцятун і Ваняшен. Дня 23 посунув ся неприятель аж до Кантахо. Коло Хабаліна сипле неприятель шанці; такі самі приготовлення поробив на дорозі з Фенванчен до Селюдян.

Новинки.

Львів дня 25-го червня 1904.

— **Впреосьв. Митрополит Шептицкий** виїде дня 28 с. м. на дальшу каноні́чну візитацию залозецкого деканата почавши від Чепелів. Дня 28 с. м. вибере ся до Підкаменя, де в его присутности відбуде ся чотиродневна місия. По скінченю місиї дня 2 липня переїде Митрополит в брідский деканат.

— **Перенесеня.** Дирекция почт перенесла почтового управителя Теоф. Коссоногу з Бережан до Львова.

— **Конкурси** розписали: Дирекция почт на посаду експедиента в Васильківцях. Подане до 7 липня с. р. — Виділ повітової ради в Жидачеві на посаду окружного лікаря в Новім Селі з річною платою 1000 К і додатком на поїздки в квоті 600 К. Подання до 31 липня. — Президия дирекциї скарбу у Львові на 2 посади евіденцийних ґеометрів. Подання до 15 липня.

— **Нові станиці жандармериї** утворено в Бабицях над Сяном, в перемыскім повіті, в Старім селі в бобрецкім повіті і в Кальникові в мостиским повіті.

— **Процес в Угнові.** Оногди оголошено засуд на обжалованих о противжидівскі розрухи в Угнові. Само читане засуду тревало 3 години. Засуджено: Івана Фарияна на 5 місяців, М. Онишкевича і М. Кукіза на 4, Н. Мазуркевича, В. Мазуру, Ф. Скрипчука і Хитрина на 3, Т. Салюка, Фарияна і Ройка на 2 місяці вязниці. 10 обжалованих одержало по 6 тиждні́в, 16 по місяци, кількох по 2—3 тиждні. Всіх засуджених є 50. Засуджені мають також покрити кошти судові.

— **Пожар в Клепарові** коло Львова вибух передвчера около 11 години передполуднем. Огонь розпочав ся в домі Бернатика і в одній хвили обняв чотири сусідні забудовання. Люди кинули ся на ратунок, але сухі ґонти і стріхи горіли мов смолеві лучива і що хвиля займав ся новий будинок. В короткі огневі сторожі зі Львова, Малехова, Замарстинова, Кульпаркова а також дві компанії війска і надлюдским майже силам пожарників удало ся зльокалізувати огонь. Згоріло 12 домів і около 25 забудовань. Шкода досить велика, бо з девяти погорілих господарів заледви чотирох було обезпечених.

— **Страшний злочин.** В Тетевчицях коло Радехова селянин Тимко Ковертчук, посваривши ся з жінкою, котра утекла з хати до родичів, замордував сокирою двоє 4-літних дітий (близнят), відтинаючи одній дівчинці голову, а другій завдавши кілька ударів в груди. Відтак сам зголосив ся до суду в Радехові.

— **Самоубийство.** З Монастириск доносять львівским часописям, що дня 22 с. м. в полудне відобрав собі житє вистрілом в голову зелізничий урядник Черниховский, чоловік молодий, бо числив ледве 20 кілька літ. Причина самоубийства незвістна.

— **Мнимий напад на епископа др. Хомишина.** Декотрі дневники донесли, що коли епископ Хомишин їхав зі Станиславова враз з директором почт п. Сеферовичем в однім поїзді, хтось стрілив через вікно, але на щастє нікого не поцілив. Жандармерия мала перевести слідство. Отже як доносять з певного жерела, нїякого нападу не було, еп. Хомишин не їхав навіть тим самим возом, що п. Сеферович. Сему послідному доніс вправді кондуктор, що хтось мав стрілити до поїзду, але то донесене показало ся неправдивим. Жандармерия не переводила нїякого слідства, а тимбільше нікого не увязнила з тої причини.

— **З руского театру.** Руска дружина театральна під дирекцеєю п. Михайла Губчака, перебуваюча тепер в Ярославі, дасть в понеділок 27 н. ст. червня одно представлене в Ланцуті в сали товариства „Sokół", именно „Ой не ходи Грицю та не вечерницї", образ з житя народного зі співами і танцями в пяти актах дра Александрова і М. Старицкого. Ціни місць: 2 К, 1 К 40 с., 1 К і стоячі по 80 с. і 50 с. Саля має 300 місць сидячих, початок о год. 8 ій вечером після часу міского. Русинів повітів Ланцут, Ряшів, Тичин, Лежайск і Пшеворск просить комітет прибути як найчисленнїйше; замовлення на білети приймає др. Йосиф Партицкий в Ланцуті.

— **Іспит зрілости** в бережаньскій гімназиї відбув ся в днях 9 до 16 червня с. р. Зложили: Бачиньский Омелян, Ерліх Аврам, Фачиньский Юліян, Фальбер Юда, Фінкенталь Арон, Ґольдшляґ Пейсах, Герман Станислав, Головиньский Василь, Єднак Ангін, Качоровский Михайло, Карвовский Мечислав, Кеннер Юда, Кіпа Еміль, Махнер Йосиф, Маер Герш (з відз.), Марамором Кароль, Меніс Сумер, Новахович Захар, Погорілес Ноях (з відз.), Погорілес Симеон, Рапс Лев, Сальпетер Ілия, Шоц Мойсей, Стасків Гринько, Штайден Кость, Торосевич Климко. Сімом позволено поправити оден предмет по ферієх, а 2 репробовано на оден рік.

а в наслідок того міг для Японії настати великий клопіт. Тоді прийшла до Кіото якась женщина аж на більше як 300 кільометрів з далека, станула собі перед старою цісарскою палатою і відобрала собі житє, сказавши перед тим, що робить то длятого, щоби „спокутувати злочин народу".

Фальшиво понимана честь підчас війни забирає Японцям немало людий. З теперішної звістно загально, що коли Японці хотіли затарасувати Порт Артур кораблями, а Росияни розбивали ті кораблі і ратували з них залогу, то Японці самі собі смерть робили лиш длятого, щоби не дістати ся до російскої неволї. Коли официри на корабля „Кіншумару", що віз японьске войско дістали, від Росиян завізване, щоби піддали ся, то они повідомили своїх вояків і лишили їм свободу робити, що хотять, а самі пішли до своїх кабін і там повідбирали собі житє, зробивши собі гаракірі, або постріляли ся. З тим фальшивим понятєм чести вяже ся також і охота слави, бо в очах японьского народу есть героєм кождий той, що відобрав собі житя, щоби не дістати ся в неволю ворога. Хто з патріотизму хоче віддати добровільно своє житє, той записує его кровю. Так зробив моряк Гаші Момпеі, котрий подав на письмі написанім своєю кровю, що хоче взяти участь в роботі около затарасовання вїзду до пристані в Порт Артурі. Се в очах Японців так великої ваги, що адмірал Тоґо повідомив о тім телеґрафічно мікада, а опісля післав ему ще й само письмо. Єсть се стародавний звичай, котрого придержували ся давні японьскі борці, що зобовязували ся до чогось своєю кровію на знак, що готові віддати й своє житє. Великий Іеясу, основатель шоґунату, щоби мати в тій цїли кров, вдарив малим пальцем по вістрю свого меча. Звичайно уживають до того лиш женщини малого пальця, а мужчини показуючого пальця малої руки. Коли нема меча або ножа під рукою, то розкусують собі палець.

Минувшого року наробило було богато шуму в цілій Японії самоубийство молодого ґімназияста, а то головно длятого, що в слід за ним в досить короткім часї пішло аж 16 молодих людий, що в той сам спосіб і на тім самім місци відобрали собі житє. Той ґімназияст називав ся Фуджімура і був, як доносили о тім ґазети, дуже здібний і многонадійний молодець; всї, що его знали, любили его. Одного дня вийшов він з дому і вже більше не вернув. В день опісля родина его занепокоєна тим, що він десь подів ся, дістала лист від него, его послідний, в котрім він сам доносив о своїй смерти. Із стрімкої скали кинув ся він в глубоку безодню водоспаду Кеґон, найбільшого із водоспадів коло Нікко. Коли люди шукаючи за ним, лізли по стрімкій скалі на гору, побачили виписані слідуючі слова на дереві, з котрого кора була обдерта:

„Сьвіт не має границь; безконечно далеко лежать части, що відділяють минувшість від теперішности. Чоловік, тото малесеньке сотворінє, котрого тіло лиш пять стіп довге, хоче зухвало непонятне поняти. Яку повагу може жадати для себе фільософія Горация? (Молодець читав перед тим Шекспірового „Гамлета"). Она не має нїякої вартости. Дїйстно наше знанє о єстві сьвіта можна висловити одним коротким словом: Ignoramus! (Не знаємо!) Ся гадка стала для мене страшною, она мучить і гризе мене, аж наконець постановив я собі смерть зробити. Отже рішившись, стою тепер на вершку скали, не чую нїякого неспокою в моїй груди. Аж тепер пізнаю, що найбільше горе може стати найбільшою радостию!"

Жаль молодого чоловіка, котрого очевидно взяла ся якась тяжка задума, меляхолія, і він сам собі смерть зробив. Може було би й на тім закінчило ся, як би не ґазети, котрі стали широко розписувати ся о тім самоубийстві „молодого фільософа" і величали его та робили з него нїби якогось мученика і сьвятого. Не минуло ще й чверть року, як 16 молодців відобрало собі житє на тім самім місци, де Фуджімару скочив у глубінь. Тепер вже вмішав ся й уряд до справи. Поліция слідила пильно за ґімназиястами, що заходили в сторону недалеко сего нещасливого місця, а вреї сьвятинь в Нікко розліпили великий плякат, в котрім доказували, що самоубийства зневажають сьвяті місця сьвятинь і що означають непослух супроти цїсаря і родичів. На той плякат, котрий пригадував найбільший обовязок Японця: бути послушним і віддавати найбільшу честь божественному „синови сонця" і родичам, покладали всї найбільшу надію. Не всї кандидати на самоубийників відразу тут погибли; десять зганьбло таки на місци, а прочих ще живих, але тяжко покалічених відставлено до дому.

Не від річи буде послухати, що писали о тім самоубийстві християньскі японьскі ґазети. „Фукуїн Шімпо" („Євангелицка ґазета", орґан пресбітериянів) писала: Епікур і его приклонники похваляли самоубийство і оно було правилом у стоїків. В нашім „Бушідо", котре учить, що самоубийство серед деяких обставин єсть моральним примусом, має оно велике значінє. (Тут треба додати, що „Бушідо" єсть японьский моральний закон, котрий вимагає самоубийства в такім случаю, коли би хтось мав дістати ся до неволї, що єсть найбільшою ганьбою для Японця; его читають кадетам і аспірантам на офіцирів підчас годин моральности, котрі заступають нашу науку релігії). Речене: „Шінубекі токі ні шіназареба, шінуру ні масару чіджову арі". (Не гинути, коли хтось мусить, єсть більша ганьба як смерть), висказує ясно погляди Бушіда в сїй справі. Конфуцїянізм не заохочує самоубийника безпосередно, але й не осуджує его. Але арґумент против него знаходить ся в тім способі, в який конфуцїянізм зазначує і учить обовязків дітий.

„В другім і третім християньскім столітю — каже згадана ґазета дальше — коли ще дух римского цісарства мав вплив на християньску церков, були писателї, що похваляли самоубийство. Біблия не уживає много слів, щоби его осуджувати, але заказ самоубийства можна знайти в посланиях сьв. Павла. В нашім краю в давних часах не осуджувано

— **Рабунок в лісї.** Дня 9 марта с. р. ішов Мавр Малїґ з Вяткова Нового через ліс до Розджалова. Серед гущавини заступив єму дорогу якийсь драбуга, убраний по міски і зажадав гроший. Малїґ, бідний Жид, не мав при собі шелюга і заквив се рабівникови. Однак той добув ножа і штовхнув ним кілька разів старого Жида а коли сей упав на землю, затягнув єго в корчі, де перешукав єму кишенї. Забравши жидови шабасівку і деякі дрібницї, утїк. Окровавленого Малїґа найшли селяни і віднесли до найблизшої місцевости, де той мимо лікарскої помочи помер. Тимчасом жандармерия арештувала в Переспі якогось Мирона Вроньского, що волочив ся тодї по околици. Найдену при нїм хустку пізнала донька Малїґа яко свою. Онодги ставав Вроньский перед судом присяжних у Львові, обжалований о рабунок та скритоубийство. Хотяй Вроньский до послїдної хвилї не признав ся до вини, трибунал на основі розправи засудив єго на 12 лїт тяжкої вязницї з постом що чверть року і з темницею та твердим ліжком в кожду річницю злочину.

† **Померла** Текля з Крижановских Левицка, вдова по бл. п. Осипі Левицкім, б. пароху в Ракові коло Долини, дня 19 с. м. у свого зятя о. Паука, в Саджаві коло Богородчан, в 82-ім році житя.

Господарство, промисл і торговля

— **Цїна збіжа** у Львові дня 24 червня: Цїна в коронах за 50 кільо у Львові. — Пшениця 9·25 до 9·40; жито 6·50 до 6·75; овес 6·50 до 6·75; ячмінь пашний —·— до —·—; ячмінь броварний 6·25 до 6·50; ріпак 8·80 до 9·10; льнянка —·— до —·—; горох до варення 7·50 до 9·—; вика 4·50 до 5·—; бобик 5·50 до 5·80; гречка —·— до —·—; кукуруза стара 6·25 до 6·50; хміль за 56 кільо —·— до —·—; конюшина червона —·— до —·—; конюшина біла —·— до —·—; конюшина шведска —·— до —·—; тимотка —·— до —·—.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Відень 25 червня. Мінїстер справ заграничних ґр. Ґолуховский виїде дня 28 с. м. як що року на кілька недїль до Віттеб.

Льондон 25 червня. „Daily Mail" доносить з Чіфу: На основі найлїпших інформаций можна сказати, що ситуация в Порт Артурі против всїх оптимістичних донесень есть така, що людий бере ся розпука. Хінцї в тім містї умирають з голоду (?) а Росияни живлять ся ще лиш мучними стравами. Втїкачі, що зайшли сюди, кажуть, що кріпость мусить піддати ся вже в найблизшім часї. Вісти, які ширять Росияни, мов би то хіньскі джунки перекрадали ся з провіянтом через японьску бльокаду, суть частою видумкою.

Токіо 25 червня. Донесеня Бюра Райтера: Адмірал Тоґо доносить, що в четвер відбула ся коло Порт Артура битва, в котрій Японцї знищили росийский корабель „Пересьвет" і затопили єго. Два инші кораблї военні, один типу „Севастополь," а другий кружляк типу „Діяна" ушкоджено і зроблено нездібними до дальшої борби. Японьскі кораблї взагалї не ушкоджені.

Рим 25 червня. Урядова депеша одержана міністерством маринарки з Тієнцину доносить, що облога Порт Артура поступає нормально наперед; Японцї посувають ся що дня о кілька сот метрів під лінії фортифікацийні за помочию земних робіт, при чім їм помагає сильний огонь артилерії.

Цетинє 25 червня. На честь Ненадовича, посла сербского короля, відбув ся обід у князя. Князь надїлив Ненадовича великим офіцирским хрестом ордера Данила.

Танґер 25 червня. Прибули тут Пердікаріс і Варлї, випущені вже на волю.

Париж 25 червня. Вчера вечером переслухала комісия слїдча дневникаря Ферворта, котрий заявив, що то все неправда, що Бессон говорив о єго відносинах до Едґара Комба. Предсїдатель комісиї відчитав письмо ґенерального ігумена Картузів, котрий заявляє, що після єго погляду він не мусить ставити ся перед комісиєю.

Льондон 25 червня. Нема здає ся сумнїву, що тепер довершує ся великий скомбінований марш трох армій японьских против армії росийскої. Японцї зближають ся до неї широким фронтом в силї 150.000 людий.

зараз односпідно, але успіх християньскої науки в 16. і 17. столїтю зробив зміну в поглядах деяких кругів против него. Розповідають, що коли Ішіда Кацушіґе, прихильник Гідейоші, був побитий в битві коло Секіґаґара, єму зарадили, щоби він відобрав собі житє. А він відповів на ту раду: „Я був недавно тому в середині хорий, дайте менї трохи рижової каші з чісником!" Коли попоїв, заснув здоровим сном. Якийсь Гонда Масацумі збудив єго і спитав: Що були би ви зробили, як би вас були взяли в неволю, заким ви ще могли відобрати собі житє? — А він відповів: А ви не знаєте, що сила одного борця есть так зникаюча, як ранна роса? То лиш борцї, котрих взяло ся безголове, роблять так, що відбирають собі житя, замість зачекати, аж їм хтось другий єго відбере. А хибаж Йорітімо не волів сховати ся в дупло в лісї Доґі як смерть собі зробити? Але що то поможе говорити такому чоловікови, як ви, о власних дорогах, котрими ступали великі ґенерали подібно як і сей при таких нагодах! Ви не хочете того слухати! — А той Кацушіґе був римский католик, длятого так говорив. Коли Коніші Юкінаґа, другого християнина перли так само до самоубийства, він відповів, що то противить ся духови єго віри. Він не хотїв того зробити не зі страху, але длятого, що був того переконаня, що треба далеко більшої відваги, щоби зносити то, що дуже трудно зносити, як ратувати ся смертию з прикрого положеня. І се есть аж до нинїшного дня гадка всїх християн що до самоубийства."

Друга ґазета „Шінджін" („Новий Чоловік," орґан американьских конґреґаціоністів) писала: Віра чоловіка повинна в першій лінії впливати на єго характер. Чоловік з рішучим характером есть завсїгди силою на сьвітї. Заким хтось зможе кріпко вірити, мусить побороти всїлякого рода сумніви. На жаль бувають люди, що лишають всю віру на боцї, коли їм сумніви роблять трудність. Було би лїпше, як би они старали ся усувати свої сумніви. Християньский тиждневник (Кірісутокійо Шушо), орґан тої самої американьскої громади церковної, представив Фуджімура яко мішанину поглядів зі старих і нових часів, котрий хотїв звернути увагу на себе і на великі загадки фільософії. Наконець „Сейкйо Шімпо" („Ґазета православної церкви") доказувала, що причиною самоубийства есть фальшива свобода совісти кождого поодинокого чоловіка.

Ортаг писали християньскі, японьскі ґазети, видавані в японьскій мові і тими самими Японцями. Із сего можна також зміркувати, в якім напрямі ширить ся християньство в Японії. До сего можна би ще хиба додати, що анґліканьска церков ще найбільше підходить Японцям під їх удачу і що навіть підносять ся вже голоси, щоби ту християньску церков завести загально в Японії.

Японьска нехристияньска ґазета „Джіджі Шімпо," найбільше впливовий політичний орґан середних кляс, говорячи про згадані самоубийства, звернула увагу на занедбане тїлесного виховання японьских учеників. Японьска раса має дійстно дуже вражливу нервову систему, котра викликує наклін до меляхолії. Нарід любить далеко більше сумні предмети в драматах і повістях, як веселі а загалом має більший наклін до песимістичного як оптимістичного сьвітогляду. Против того можна дїлати хиба лиш виховане, в котрім би вправи тїла грали більшу ролю. Наконець треба й то признати, що в тих самоубийствах грала велику ролю також і славолюбивість. А Японцї взагалї суть народом, що кладуть велику вагу на честь і славу і длятого кождий поодинокий хоче чимсь відзначити ся, чимсь звернути увагу на себе.

(Дальше буде).

НАДІСЛАНЕ.

Оголошеня.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

З друкарні В. Лозиньского, під зарядом І. Недопада. (Телефона ч. 527).